

Kapuvár címertörténete

Kapuvár címere álló, csücskös talpú, késsel és vörössel hullámosan vágott reneszánsz pajzs. Felső, kék mezejében ezüst vár emelkedik, a jobb és bal oldalán kiszögellő védőfalán egymás alatt három-három fekete lőrés van; a nyitott kapu felett, melynek felső harmadában fekete zuhanórács és négyormú ostompárkányzat helyezkedik el. Az egész védművet vörös tető fedi, melynek közepéből (a cölöp helyén) egyablakú, vörös tetőzetű ezüst torony növekszik, csúcsán arany kereszttel.

A vártól jobbra és balra arany csúcsú ezüst rúdon kifelé egy-egy nemzeti (vörös-ezüst-zöld) zászló lobog. A vár tornya és a zászlórudak között pedig egy-egy hatágú ezüst csillag lebeg. Az alsó, vörös mezőben középpontban egy ezüst harci dob keresztbe helyezett dobverőkkel, tőle jobbra ezüst kétélű kard, mely alatt fekete agyú ezüst pisztoly, ez alatt pedig három ezüst ágyúgolyó, tőle balra ezüst fokos (vagy harci szekerce), ez alatt pedig balra forduló ezüst ágyú lebegnek.

Kapuvár kezdetben a honfoglaló magyarság nyugati határvidékének védvonalát volt. A törökök elleni harcokban is jelentős szereppel bírt, többször elfoglalták az oszmán csapatok, de mindannyiszor visszafoglalták tőlük.

A Rákóczi-szabadságharc idején többször gazdát cserélt, mígnem 1709-ben felrobbantották. A vár sokszáz éves viszontagságokkal teli története indokolja a címerbeli szerepeltetését. A vörös mező, benne a különféle harci eszközökkel megjeleníti a szabadságharcokéink, honvédő harcaink során kiontott vért, amelyet a település lakói és birtokosai az elmúlt évezred során áldoztak a határvédőktől a végvári harcosokig, a zendülőktől a szabadságharcosokig, 1848-49 honvédeitől az I. és II. világháborús hősi halottakig. Kapuvár méltó tehát arra a címerére, amely maga is évszázadok alatt alakult ki.

Első ismert, 1641-ből származó pecsétjén már ott láthatjuk a várat ostrompárkányzatával és lőréseivel, 1778-ra a zuhanórács és a várat közrefogó két zászló is megjelenik, amelyeken még András-kereszt szerepel. A vágott címer alsó mezejében néhány hadieszköz kap helyet. A mezővárost az 1871. évi törvénykezés újból "községgé" minősítette vissza, de öntudatosan pecsétjükön változatlanul feltüntették "mezőváros" szót. Az 1880-as években a címerben lobogó zászlók egyszínű vörösre váltanak, az alsó mezőben pedig véglegesül a dob dobverőkkel, tőle jobbra a kard, pisztoly, ágyúgolyók, balra a fokos és ágyú elhelyezése.

Az 1906-1907. évi községi szabályozás során (55070/1907. B.M.sz. rendelettel) alakult ki a ma is használatos címer, ekkor jelenik meg a torony tetején az arany kereszt, s a zászlók nemzeti színe (egyetlen eltérés: a hatágú csillagokat arany máz fedi).

Az önálló címerhasználatot 1949-ben egyetemlegesen betiltották, de az 1960-as évek végétől bizonyos feltételekkel ismét lehetővé vált az ilyen igények érvényesítése. Ez Kapuvár esetében azt jelentette, hogy a felső mező várfala fölé vörös csillagot kellett helyezni, a hatágú csillagok és nemzeti zászlók helyébe az alsó mezőből átkerült a szablya és a pisztoly, illetve az ágyú; a hullámos vágás habos ezüst pólyává bővült s az alsó, vörös mezőben ezüst fogaskereket fogott közre két lebegő ezüst búzakalász.

A rendszerváltozást követően 1990-ben döntött a város "történelmi címerének visszaállításáról", s 1991-ben az Önkormányzat 3/1991. (III.12.) ÖKT sz. rendeletével az Orosz István grafikus által újratervezett történelmi címert visszahelyezte jogaiba.